

RAPPORT AVSEENDE STADENS INTERNATIONELLA ARBETE 2010

Sammanfattning

För en stad i världsklass är det viktigt med ett internationellt kunskapsutbyte och kontaktnät. Stadens internationella engagemang bidrar till att effektivt och långsiktigt marknadsföra Stockholm samt ge möjlighet till påverkan och erfarenhetsutbyte inom en rad verksamhetsområden, vilket i sin tur leder till verksamhetsutveckling på hemmaplan. Denna rapport syftar till att ge en övergripande beskrivning av stadens internationella arbete under 2010. Här ingår en analys av internationella beredningens ärenden under året, en förteckning av inkommande internationella studiebesök och höga politiska besök, större internationella satsningar som gjorts under verksamhetsåret, en rapportering om stadens engagemang i internationella organisationer och nätverk med särskilt fokus på de organisationer där kommunstyrelsen äger medlemskapet; EUROCITIES, Metropolis, UCLG, C40, UCUE och ECAD. Slutligen ingår en rapportering om stadens arbete med EU-projekt, övergripande arbete med EU-frågor samt en beskrivning av stadens nyinrättade internationella nätverk.

Några övergripande slutsatser som kan dras av det internationella arbetet under 2010 är att stadens internationella attraktionskraft ökat i och med miljöhuvudstadsutmärkelsen. Detta kan utläsas av såväl antalet förfrågningar till stadens politiker att delta och tala vid internationella konferenser och seminarier samt en ökad förfrågan på inkommande studiebesök och höga politiska besök. Då 2010 var valår har staden tvingats tacka nej till ett antal förfrågningar som bedömdes intressanta, t.ex. ett antal seminarier arrangerade av C40-nätverket.

Stadens engagemang i internationella organisationer är i stort sett kvantitativt oförändrat sedan 2009. Stadens tydligaste engagemang har under 2010 varit i EUROCITIES där staden är medlem i sex av de sju forum som organisationen erbjuder och ungefär hälften av de ca 40 arbetsgrupper som finns inom forumen.

De stora internationella satsningar som gjorts under 2010, såsom deltagande vid World Expo Shanghai, MIPIM samt Covenant of Mayors ceremoni och miljöhuvudstadsseminarium i Bryssel har bidragit till att marknadsföra och

positionera Stockholm som the Capital of Scandinavia samt European Green Capital 2010, dvs. en attraktiv och miljömässigt hållbar stad för företag, boende och besökare. Samtidigt har staden genom framförallt deltagandet i Shanghai och Covenant of Mayors ceremoni erhållit en rad exempel på hur andra städer arbetar med hållbar stadsutveckling och också exempel på hur vi kan använda EU:s institutioner och företrädare för att nå ut och nå resultat vad gäller hållbar stadsutveckling.

Vad gäller EU-arbetet har staden under 2010 sökt påverka EU-initiativ som på olika sätt rör stadens verksamheter, oftast gemensamt med andra aktörer inom organisationer såsom EUROCITIES, Sveriges kommuner och landsting samt den regionala sammanslutningen Stockholmsregionens Europakommitté. Ett 20-tal yttranden har antagits under året inom en rad olika områden.

Under 2010 har en omfattande omorganisation av Stockholmsregionens Europakommitté skett och från och med 2011 har verksamheten styrts om till att fokusera än mer på EU-policyarbetet. I och med omorganisationen har en förändring av strukturen och ett namnbyte skett. Den nya föreningen Stockholmsregionens Europaförening verkar i Bryssel och på hemmaplan. De tidigare kontoren i St Petersburg och Warszawa har avvecklats under året.

Den totala summan EU-stöd till stadens förvaltningar, stadsdelar och bolag under 2010 uppgick till 43 792 800 kronor. Detta kan jämföras med 2008 då totalt ca 15 miljoner i EU stöd betalades ut till stadens verksamheter. Under 2010 genomförde stadsledningskontoret en kartläggning och analys av de EU-finansierade projekt som påbörjades runt 2007, dvs. starten för den nuvarande programperioden för EU-programmen. Totalt deltog 16 projekt i studien, som utfördes genom en webb-enkät och djupintervjuer.

Kartläggningen visar på ett flertal intressanta resultat. De mest konkreta effekterna av stadens deltagande i EU-projekt är kompetensutveckling, samverkan/nätverkande med andra aktörer och länder samt omvärldsbevakning. Undersökningen visar också att det finns en stark koppling mellan utvecklingsprojekten och Vision 2030. De svårigheter som lyfts fram är framförallt kraven på planering, uppföljning och ekonomisk administration.

Utöver det övergripande internationella arbete som lyfts i denna rapport pågår också en mängd aktiviteter i många av stadens nämnder och bolag. Exempel på

aktiviteter är studieresor, deltagande i konferenser och seminarier, deltagande i EU-projekt och anordnande av program för internationella besöksgrupper.

Analys av internationella beredningens ärenden 2010

Under 2010 har internationella beredningen behandlat totalt 110 beslutsärenden, varav staden tackat ja till 14 inbjudningar och förfrågningar, varav totalt 11 resor genomförts. 8 resor under 2010 har gått till städer i Europa, övriga resor har gått till Seattle, Mexico City och Shanghai.

I övrigt har internationella beredningen behandlat 27 rapporter.

Vision 2030 och stadens internationella strategi

De ärenden som tas upp i internationella beredningen bedöms utifrån Vision 2030, stadens budget samt stadens internationella strategi, som antogs i december 2008. Andra aspekter kan i vissa fall ingå i bedömningen, t ex om Stockholms näringsliv gynnas av stadens närvaro.

Generellt sett har staden tackat ja när förfrågningar och inbjudningar kan visa på positiva effekter vad gäller att nå målen enligt ovan, och när det har funnits en tydlig uppgift och syfte för staden i dess deltagande. I många fall har ett deltagande dessutom gett staden synlighet och kontakter internationellt.

Staden har tackat nej till inbjudningar och förfrågningar där temat och innehållet inte stämt med stadens vision, strategi och prioriteringsområden, där målgruppen inte varit prioriterad, där det inte funnits en tydlig roll eller syfte för deltagande eller där det har gällt frågor som rör utrikespolitik, vilket främst är en nationell angelägenhet.

Trender och tendenser under 2010

I och med att staden vann EU-kommissionens utmärkelse Europeisk Miljöhuvudstad 2010 har man kunnat se en markant ökning i antalet inbjudningar och förfrågningar inom miljöområdet. Fokus har legat på frågor som rör ekologiskt hållbar stadsutveckling i kombination med ekonomisk tillväxt genom bland annat intelligenta transportsystem och grön teknologi inom transport och infrastruktur. Projektet Norra Djurgårdsstaden har blivit extra uppmärksammat då det blivit stadens flaggskepp i samarbetet med Clinton Climate Initiative.

Fortfarande är också Hammarby sjöstad ett projekt som väcker stor internationell uppmärksamhet.

Andra områden där staden uppmärksammas internationellt är inom sociala frågor såsom integration, välfärd, och jämställdhet, vilket visar sig i antalet inbjudningar på dessa teman. Stockholm var under 2009 och 2010 ordförande i EUROCITIES Social Affairs Forum och har inom ramen för ordförandeskapet drivit många frågor på det sociala området på europeisk nivå. Stockholm ligger också långt fram internationellt vad gäller e-tjänster, vilket också märks på antalet förfrågningar inom just detta område.

Vad som händer i samhället speglar naturligtvis också vilka ämnen som blir aktuella. Under 2010 har därför många inbjudningar haft temat städernas roll i arbetet med att stävja finanskrisen. Då 2010 var ett valår kan man se en viss minskning av stadens förtroendevaldas resor jämfört med annars.

Positionering är en av huvudpunkterna i stadens internationella strategi. Under 2010 har staden vid ett antal internationella konferenser och möten kunnat positionera sig som världsledande inom arbetet med att skapa en hållbar stadsutveckling.

Andra hörnstenar i den internationella strategin är verksamhetsutveckling, bevakning och påverkan. Dessa tre finns alltid med i bedömningen av ett eventuellt deltagande vid en internationell konferens eller annan aktivitet. Begreppet "Housing First" eller fast bostad först, som är hämtat från New York, är en modell som staden vill arbeta med och är ett bra exempel på hur omvärldsbevakning kan leda till verksamhetsutveckling på hemmaplan.

Inkommande internationella studiebesök och höga politiska besök

Till denna rapport redovisas de viktigaste inkommande internationella besöken under 2010, såväl höga politiska besök som studiebesök, i form av en förteckning (Bilaga 3). Merparten av besöken hade en miljöprofil, men om detta berodde på miljöhuvudstadsutmärkelsen är svårt att säga då så var fallet redan under 2009. De flesta av besöken hänvisade inte heller till miljöhuvudstadsutmärkelsen när de efterfrågade program. Geografiskt var förfrågningarna spridda från hela världen, men staden valde att prioritera de europeiska besöken under 2010.

Större internationella satsningar 2010

World Expo Shanghai

En stor satsning gjordes på Stockholms deltagande vid World Expo i Shanghai där 5 politiker deltog vid Stockholmsdagarna den 10-13 juni och miljöförvaltningens direktör deltog vid ett miljöhuvudstadsseminarium den 8 september. Dessutom fanns Stockholm Business Region på plats i den svenska montern den 28-30 oktober för att marknadsföra Stockholm som besöksmål.

Temat för Stockholmsdagarna var innovation, business och utbildning. Det huvudsakliga målet med stadens deltagande i Shanghai World Expo var att marknadsföra Stockholm som the Capital of Scandinavia samt European Green Capital 2010 gentemot investerare, besökare och turister. Genom spridning av miljöhuvudstads temat i kinesiska medier samt via personliga kontakter på plats kan satsningen främja bl. a svenska miljöteknikföretag. Triple Helix-samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv och akademi framhölls.

Stadens politiker fick alla möjlighet att på olika sätt vidga sin kunskap om Kina och utbyta erfarenheter med olika representanter från kinesiska politiker, företagare och deltagare i seminarierna.

För samtliga politiker organiserades ett personligt program under dagarna i Shanghai. Förutom att delta i SBR:s arrangemang med Stockholmsdagarna besökte de alla ett antal av de andra ländernas paviljonger och fick på det sättet en inblick i hur andra länder och städer visar upp sig för den kinesiska marknaden.

Miljöborgarrådet Ulla Hamilton var delegationsledare på en studieresa organiserad av Exportrådet och Generalkonsulatet i Shanghai till staden Wuxi, där även Centerpartiets gruppleddare Per Ankersjö deltog. Staden Wuxi håller på att bygga en ny stadsdel influerad av Hammarby Sjöstad. Äldreborgarrådet Ewa Samuelsson besökte staden Suzhou och fick där träffa politiker och studera åldringsvård.

Skolborgarrådet Lotta Edholm hade ett program organiserat av utbildningsförvaltningen med bl.a. skol- och universitetsbesök.

World Expo 2010 i Shanghai vände sig i förstahand till den kinesiska marknaden och det var märkbart att många länder hade satsat på att sälja sig som turistland. Den svenska paviljongen utnämndes till en av de 10 populäraste och följde temat för utställningen Better Cities, Better Life.

Covenant of Mayors Ceremoni och miljöhuvudstadsseminarium i Bryssel

En annan lyckad satsning var finansborgarrådets deltagande vid Covenant of Mayors ceremoni i Bryssel den 4 maj, vilken kombinerades med ett separat miljöhuvudstadsseminarium. Stockholm visades upp som en förebild för andra städer med stor synlighet i form av banderoller, fotoutställning i regionkommitténs lokaler och ett fulltecknat seminarium. Detta bidrog starkt till att etablera Stockholm som en långsiktig miljöhuvudstad och som ett föredöme för andra städer. Staden presenterade Norra Djurgårdsstaden och Järvalyftet som exempel på hållbar stadsutveckling och finansborgarrådet Sten Nordin samt tjänstemän från stadsledningskontoret och exploateringskontoret använde dessa exempel för att visa hur städer i Europa kan förbättra livskvaliteten för invånarna samtidigt som man värnar om miljön. Att seminariet samarrangerades med Covenant of Mayors-ceremonin och marknadsfördes i samma inbjudan och program, bidrog till mycket stor synlighet och ett fokus på Stockholm som inte hör till vanligheterna i det brus av aktiviteter som ständigt sker i Bryssel. Över 230 hade registrerat sig för de 167 platserna och bland åhörarna märktes vice borgmästare från Barcelona och Nürnberg, båda kandiderande städer för att bli miljöhuvudstäder 2012 & 2013, samt ett antal Europaparlamentariker och journalister.

Vid ceremonin i Europaparlamentet presenterade finansborgarrådet Stockholm som miljöhuvudstad inför ca 1500 åhörare från EU:s institutioner och företrädare från lokal och regional nivå. Bland talarna fanns även EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso, Spaniens premiärminister José Luis Rodríguez Zapatero (då ordförandeland i EU) samt Europaparlamentets talman Jerzy Buzek. Finansborgarrådet passade också på att marknadsföra stadens EU-projekt COMBAT – ett projekt där staden tillsammans med Helsingfors, Tallinn och Riga jobbar tillsammans med att implementera åtagandena i Covenant of Mayors. Finansborgarrådet uppvaktades flitigt av media och blev bland annat intervjuad av parlamentets TV-kanal som sprider sina inslag till kanaler över hela Europa. Även svenska, Brysselbaserade, medier fanns på plats.

Deltagarna från Stockholms stad tog del av en rad exempel på hur andra städer arbetar med hållbar stadsutveckling och också exempel på hur man kan använda EU:s institutioner och företrädare för att nå ut och nå resultat vad gäller hållbar stadsutveckling.

Att finnas på plats på borgmästarnivå vid ett högnivåevent av det här slaget i Bryssel öppnar möjligheter för staden att inför framtida initiativ och arrangemang på området hållbar stadsutveckling bli tillfrågad att statuera exempel och komma

med synpunkter och förslag i utformandet av nya initiativ. Att dessutom tillsammans med kommissionen och regionkommittén samarrangera ett seminarium har bidragit till att knyta värdefulla kontakter som kommer väl tillpass inför framtida ambitioner att påverka olika EU-initiativ.

Resan var ett exempel på väl utnyttjad tid, med ett för finansborgarrådet fullspäckat program, som gav mycket stor synlighet och tillfälle för positionering för Stockholm i Bryssel.

MIPIM – the World's Property Market den 16-19 mars 2010 i Cannes, Frankrike

MIPIM (Marché International des Professionnels de L'Immobilier) är en årligen återkommande fastighets- och investerarmässa i Cannes i Frankrike. På mässan ges marknadsens olika kommersiella aktörer möjlighet att möta Europas ledande tillväxtregioner. MIPIM är Europas största mässa i sitt slag. År 2010 deltog 3 636 investerare och antalet besökare var 17 306 och 81 länder representerade, vilket var en minskning från föregående år vilket främst har sitt skäl i den pågående globala finanskrisen vilken slog hårt mot vissa fastighetsmarknader.

Stockholms stad har sedan 1994 deltagit på MIPIM som ett led i den internationella marknadsföringen av regionen. Stockholms medverkan har sedan starten skett i samarbete med och samfinansierat av aktörer inom bygg- och fastighetsbranschen.

Sedan Stockholm Business Alliance bildades i början av 2006 har Stockholm Business Region ansvarat för det operativa genomförandet av den regionala investeringsfrämjande verksamheten. Deltagandet på vissa strategiskt viktiga mässor, som t ex MIPIM är en del av såväl den etablerings- och investeringsfrämjande verksamheten som den internationella marknadsföringen

Syftet med deltagandet är att visa upp regionens attraktionskraft för målgruppen internationella investerare och investeringsrådgivare. Deltagandet är också en gemensam kraftsamling mellan Stockholmsregionen och bygg- och fastighetsbranschen för att tillsammans marknadsföra regionen.

Intresset från aktörerna i bygg- och fastighetsbranschen för att medverka i regionens satsning på MIPIM ökar stadigt. Under hösten 2010 tecknades ett treårigt samarbetsavtal med 23 samarbetspartners för deltagande i fastighetsmässan.

Totalt 80 personer från 15 kommuner deltog 2010, de flesta av dem med kommunalråd och/eller kommundirektörer. Från Stockholm deltog fyra borgarråd, finansborgarrådet Sten Nordin, stadsbyggnads- och fastighetsborgarrådet Kristina Alvendal, miljö- och trafikborgarrådet Ulla Hamilton och oppositionsborgarrådet Carin Jämtin samt stadsdirektör Irene Lundquist-Svenonius och tjänstemän från staden, främst SBR. De aktiviteter som genomfördes under mässan var tre seminarier och en gemensam middag samt en återkommande mingelstund, Stockholm Hour i montern kl. 16.00 varje eftermiddag den 16-18 mars. Då Stockholm var Europas Miljöhuvudstad 2010 genomsyrades stadens deltagande av hållbarhet och miljöfrågor i kombination med stadsutveckling. Montern höll en ren och tydlig profil och stadens touch screen lockade många intresserade.

Under onsdagen den 17 april genomförde Kristina Alvendal och Ulla Hamilton varsitt seminarium på Hotel Martinez. Kristina Alvendals seminarium hade temat "Framtidens arkitektur i Stockholm – Behövs en särskild arkitekturpolitik?" och Ulla Hamiltons seminarium hade temat "The Stockholm Climate Pact – profit and partnership for corporate environmentalism". Sten Nordin deltog som huvudtalare på ett borgmästarseminarium inne på mässan vid samma tid.

Under kvällen den 17 mars hölls den traditionella gemensamma middagen för alla partners och deltagande SBA-kommuner. Torsdag morgon den 18 mars genomfördes det återkommande frukostseminariet på Hotel Majestic under rubriken "Growth in the first European Green Capital". Bland talarna kan bl.a. nämnas Sten Nordin, Kristina Alvendal, Ulla Hamilton, Sundbybergs KSO, Helene Hellmark-Knutsson Klas Eklund från SEB och Steinar Stokke, partner i Oslo Næringsseidom.

Stadens engagemang i internationella organisationer och nätverk

Vid inrättandet av stadsledningskontorets internationella avdelning den 1 januari 2001, fick avdelningens EU-internationella sekretariat, nuvarande stabens internationella enhet, i uppdrag av kommunstyrelsen att upprätta en förteckning över de internationella organisationer och nätverk där staden finns representerad.

Jämfört med tidigare år så ser man ingen dramatisk förändring vad gäller medlemskap i internationella organisationer och nätverk 2010. Nämnder och bolag tenderar att stanna kvar i de internationella samarbeten de är med i och endast sällan gå ur ett samarbete eller gå med i nya.

Av det inrapporterade materialet från stadens förvaltningar och bolag insamlat under våren 2010 framgår att staden är medlem i 65 internationella organisationer och 14 nätverk. Det är en minskning av organisationer sedan förra årets sammanställning med sju medlemskap, men en ökning med fyra nätverk. I bilaga 2 redovisas de internationella organisationerna och nätverken där staden är medlem.

Den totala kostnaden för stadens medlemsavgifter i internationella organisationer och nätverk uppgår till ca 1 Mnr, dvs. i stort sett oförändrat sedan 2008 och 2009. Stadens deltagande i olika arbetsgrupper inom EUROCITIES har genomgått en del förändringar i och med att arbetsgrupper läggs ned och nya startas upp, men det övergripande engagemanget är i stort sett oförändrat.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är medlem i nio internationella, stadsövergripande organisationer där huvuddelen samlar de största städerna/huvudstäderna. Dessa organisationer är EUROCITIES, Metropolis, United Cities and Local Governments (UCLG), CEMR – Council of European Municipalities and Regions, ECAD (European Coalition Against Drugs), MCE – Major Cities of Europe (IT User Group), UCUE (Capitals of the European Union), C40 och Mayors for Peace. CEMR, MCE och Mayors for Peace kommer inte att behandlas i denna rapport då staden under året inte haft något engagemang i dessa organisationer.

Nämnder och bolag

Stadens nämnder är medlemmar i ett fyrtiotal ämnesorienterade organisationer och nätverk. I varje organisation finns en fast tjänstemannarepresentant. Utöver de ämnesorienterade organisationerna är nämnderna engagerade i de stadsövergripande organisationernas olika forum och arbetsgrupper. Dessa finns redovisade under kommunstyrelsen i bilaga 2.

Förfrågan om medlemskap i internationella organisationer har gått ut till alla stadsdelsnämnder och de flesta har svarat att de inte är medlemmar i någon organisation. Endast två av stadsdelsnämnderna; Kungsholmen och Södermalm, har medlemskap i någon internationell organisation. Många stadsdelsnämnder har dock ett stort internationellt kontaktnät främst genom EU-projekt.

Stadens bolag är medlemmar i ett trettiotal organisationer och nätverk som är relaterade till bolagens verksamhet. I de flesta fall är bolagsdirektören representant för staden.

Flest medlemskap uppvisar Stockholm Visitors Board AB med 12 st, följt av kulturnämnden med 10 st. och Stockholms Hamnar AB med 7 st. Stockholm Visitors Board AB har medlemskap i flera nätverk som rör bland annat gayturism och kryssningsturism. Stadens olika museer och andra kulturinstanser är också engagerade i många olika typer av internationella samarbeten.

Engagemang i de centrala internationella organisationerna under 2010

Nedan följer en översikt över kommunstyrelsens medlemskap i internationella organisationer under 2010, samt de aktiviteter som ägde rum under året.

EUROCITIES

Sammanfattning

EUROCITIES är en samarbetsorganisation för större städer inom EU. Städer som har minst 250 000 invånare kan bli medlemmar. Mindre städer, liksom europeiska städer utanför EU kan bli associerade medlemmar. EUROCITIES grundades 1986 och har fler än 130 medlemsstäder. Från Sverige är det Stockholm, Göteborg och Malmö som är fullvärdiga medlemmar.

Stockholm är medlem sedan 1995. Staden har en styrelsepost som innehas av finansborgarrådet. Staden är aktiv medlem i sex av organisationens sju forum samt i ca hälften av organisationens 40 arbetsgrupper.

Styrelsearbetet

Finansborgarrådet har en plats i styrelsen för EUROCITIES sedan 2005 och var även organisationens kassör till och med 2010. Ersättare för finansborgarrådet var innan valet 2010 kommunstyrelseledamot Cecilia Brinck (m) och efter valet kommunfullmäktiges ordförande Margareta Björk. Styrelsen består av 12 städer och möts minst tre gånger per år på politisk nivå och minst lika många gånger på tjänstemannanivå. Staden omvaldes in i styrelsen för ytterligare en mandatperiod, t.o.m. 2013 vid årsmötet 2010.

Under 2010 har styrelsen hanterat frågor såsom organisationens budget, verksamhetsplan och årsrapport. Styrelsen har dessutom antagit 14 positionspapper om olika EU-initiativ i syfte att lobba för de stora städernas sak gentemot EU. Dessa har till exempel handlat om EU 2020-strategin, sammanhållningspolitiken, EU:s nya ramprogram för miljö och EU:s nya kulturprogram. Under året har det hållits två politiska debatter med externa inbjudna gäster. Den ena debatten handlade om finansiering av klimatåtgärder med medverkan från Europeiska investeringsbanken och ett antal stora multinationella företag såsom Siemens, och den andra om sammanhållningspolitiken och

städernas roll där styrelsens politiker fick chansen att diskutera denna fråga med ansvarig kommissionär, österrikaren Johannes Hahn.

EUROCITIES forum och arbetsgrupper

Stockholm finns representerade i sex av EUROCIITIES sju forum: det horisontella "Cooperation" (stadsledningskontorets stab) och de tematiska forumen "Culture" (kulturförvaltningen), "Environment" (miljöförvaltningen), "Economy" (stadsbyggnadskontoret), "Knowledge Society" (stadsledningskontorets stab/IT-avdelningen), samt "Social Affairs" (socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen samt utbildningsförvaltningen). Staden är inte representerad i "Mobility Forum" som samarbetar i trafik- och transportfrågor. Under dessa sju forum finns det ett 40-tal arbetsgrupper varav staden under 2010 var med i cirka hälften. Stadens arbete i forumen samt arbetsgrupperna redovisas i respektive nämnd.

Eurocities årsmöte i Zaragoza

EUROCITIES årsmöte och konferens med temat "Successful Cities – Vision and Identity" hölls i Zaragoza, Spanien den 3-6 november 2010. Temat för konferensen var städers visionsarbete, marknadsföringsstrategier och identitetsarbete. Staden kandiderade till ytterligare en mandatperiod i styrelsen och återvaldes vid årsmötet. Köpenhamn valdes till ny ordförande och Warszawa till ny vice ordförande. Politiker och tjänstemän från EUROCIITIES medlemsstäder, varav ca 90 borgmästare deltog. Från stadens sida deltog kommunfullmäktiges ordförande Margareta Björk samt tjänstemän från stadsledningskontoret

Kommunfullmäktiges ordförande representerade staden vid det inledande styrelsemötet samt deltog i en debatt exklusivt för deltagande politiker om ranking av städer. Staden höll också i en workshop om Stockholms stads arbete med Vision 2030 och stadens varumärke Capital of Scandinavia, som var mycket lyckad och välbesökt och gav upphov till input från andra europeiska städer i det fortsatta arbetet. Konferensen i övrigt innebar en möjlighet för staden att knyta viktiga kontakter med övriga deltagande städer, diskutera olika samarbeten samt gav viktig information om möjligheter för staden att delta i olika europeiska projekt och initiativ, som i sin tur ger möjlighet till positionering, påverkan och verksamhetsutveckling för staden. Den nye ordföranden, Köpenhamns borgmästare Frank Jensens installationstal speglade borgmästarens stora intresse för internationella klimatfrågor, och han nämnde att han bland annat vill verka för ett närmare samarbete mellan EUROCIITIES och organisationen C40.

Metropolis

Sammanfattning

Metropolis är den internationella organisation för städer som riktar sig specifikt mot huvudstäder och städer över en miljon invånare. Organisationens syfte är att främja internationellt samarbete mellan medlemmarna och stödja storstäders intressen i internationella institutioner.

Staden är medlem sedan 2003. Metropolis har sin kongress vart tredje år och styrelsemöten årligen. Vid kongressen redovisas utskottsarbete och de nya utskotten utses. Ordförande är Jean Paul Huchon från Ile-de-France-regionen (Parisregionen).

Vid organisationens kongress 2005 valdes Stockholm för första gången in i styrelsen för perioden 2005-2008 och vid kongressen i Sydney, Australien i oktober 2008, fick staden förnyat förtroende som styrelseledamot för perioden 2009-2011. En av grundpelarna i Metropolis är arbetet som genomförs i utskotten. Stockholm har inte arbetat aktivt i något av utskotten under 2010. Förutom de fem utskotten (Eco-regions, Managing Urban Growth, Integrated Urban Governance, Megacities och Urban Innovation) finns ett kvinnonätverk för ökat kvinnligt deltagande i lokalpolitiken där Stockholm tidigare deltagit, dock inte under 2010.

Det har under de senaste fyra åren, under ordförande Ile-de-France-regionens ledning, skett en förändring inom arbetet i Metropolis. Organisationen var tidigare mycket starkt inriktad på att utbyta erfarenheter mellan stora städer och lära av varandra. Idag syns en tendens till att organisationens arbete mer betonar hjälp till städer i utvecklingsländerna, och arbete med millenniemålen. Denna tendens tydliggjordes vid styrelsemötet i Barcelona 2010.

Metropolis styrelsemöte i Barcelona

Metropolis styrelsemöte hölls i Barcelona den 6-8 oktober 2010. Staden representerades på tjänstemannanivå från stadsledningskontorets internationella enhet då ingen politiker kunde närvara med anledning av att mötet låg så nära valet.

Vid styrelsemötet invaldes 12 nya städer in som medlemmar vilket gör att Metropolis nu har 119 städer som medlemmar. Av dessa har 42 städer inte betalt sin medlemsavgift. Det har sedan tidigare beslutats att Metropolis skall vänta fram till 2011 för att besluta om dessa städer skall uteslutas. Styrelsen har gett sekretariatet i uppgift att fortsätta påverka städerna att betala och att utreda vilken anledningen

är att de ej betalar. Det meddelades också att de båda brittiska städerna London och Manchester lämnat Metropolis.

Det gjordes en första presentation av Metropolis strategiarbete 2011-2013 som skall beslutas på årsmötet 2011 i Kairo. Huvudpunkterna i denna strategi är regionalisering och partnersökning. När det gäller regionalisering finns en önskan att fler regioner skall ansöka om medlemskap och att "regioner" skall vara ett brett begrepp. Metropolis önskar få flera strategiska partners som företag och universitet.

Det meddelades att Metropolis Världskongress kommer att hållas i Kairo, Egypten 4-7 april 2010. Dock, efter oroligheterna i norra Afrika under 2011 har man informerat om att detta möte ställs in och kommer istället att hållas i Porto Alegre, Brasilien i november 2011.

I samband med styrelsemötet hölls även ett flertal andra möten. Bland annat höll Global Fund for Cities Development (FMDV) sitt första konstituerande årsmöte. Grundarna av denna frivilligorganisation är primärt organisationerna Metropolis och UCLG samt lokala myndigheter, bland andra Barcelona, Bryssel, Region Île-de-France, Porto Alegre, Montreal, Istanbul, Moskva, Dakar, Mashhad, Abidjan, Makati.

FMDV kommer att arbeta som ett tekniskt biståndsinstrument för ekonomi och finansiering, och kompletterar befintliga system för att underlätta tillgången av finansiering för lokala myndigheter. Då det inte ingår i det kommunala uppdraget att hjälpa till med finansiering till andra städer, t ex i utvecklingsländerna, har staden tackar nej till att delta i FMDV.

Utskottet "Integrated Urban Governance", som leds av Berlin, höll ett arbetsmöte. Ett första utkast av en handbok för "Integrated Urban Governance" presenterades. Handboken kommer att vara klar till världskongressen 2011 i Kairo. Staden hade till detta arbetsgruppsmöte bidragit med en poster med information om Järvalyftet. På detta möte deltog ett flertal borgmästare från Kamerun som observatörer vilket medförde att debatten kom att handla mycket om problemen i Afrika.

UCLG United Cities and Local Governments

Sammanfattning

United Cities and Local Governments (UCLG) är idag världens största organisation för kommunförbund och städer/kommuner och vill vara lokal och regional nivåns främsta röst gentemot FN-systemet och Världsbanken. Man menar att UCLG:s medlemmar representerar 2/3 av FN:s medlemsländer och därmed mer än hälften av världens befolkning.

UCLG arbetar bland annat med klimat- och miljö, jämställdhet, AIDS, decentraliserings- och utvecklingsprocesser samt med FN:s millenniemål. Mycket av detta arbete hamnar utanför Stockholms stads ansvarsområden, eftersom ansvaret för frågor som rör bistånd och utvecklingssamarbete ligger på nationell nivå.

Stockholm är medlem i UCLG via Metropolissektionen och sitter sedan 2007 med både i fullmäktige och i styrelsen. Stockholm är även vice ordförande i UCLG:s kulturkommitté där Barcelona är ordförande.

UCLG:s 3e Världskongress, fullmäktige och styrelsemöte i Mexico City

UCLG:s världskongress, fullmäktige och styrelsemöte hölls den 16-19 november 2010 i Mexico City, Mexico. Staden representerades av biträdande socialborgarrådet Ewa Samuelsson. Kongressen hade ca 2000 delegater och ca 1000 personer lokalt engagerade. Arrangören hade förväntat sig ungefär det dubbla. Allt genomfördes inne i centrala Mexico City, något som aldrig gjorts tidigare. Ett flertal olika byggnader i innerstaden hade iordningställts för denna kongress. Mellan byggnaderna och hotellen fanns det hela tiden mycket gott om transporter. Allt från stora bussar till eldrivna cykelrickshaws. Säkerheten runt själva konferensen var rigorös med ett stort antal poliser och militärer.

På styrelsemötet godkändes de föreslagna positionspapperna: Fourth Pillar of Sustainable Development, Policy Paper on Strategic Planning samt Global Charter Agenda for Human Rights in the City. UCLG godkände att vara en av grundarna till organisationen World Fund of Cities for Development. Kommittéernas arbete redovisades genom att de som önskade kunde ställa sig upp och säga något kort om detta. Två dokument presenterades som sedan togs vid slutceremonin, "Key Messages" och "Manifesto of the City of 2030". Det beslutades att inrätta en "UCLG Committee of Honour" för tidigare ordförande och andra personligheter

som haft stor betydelse för UCLG. Paris Borgmästare Bertrand Delanoë förslogs få denna titel vid fullmäktige, vilket också skedde. Beslut om att utesluta de länder som inte betalt medlemsavgift på två år överfördes till fullmäktige, där det antogs.

Vid fullmäktigemötet valdes Istanbul borgmästare Kadir Topbas till ny ordförande för UCLG. Dessutom valdes fem vice ordförande som alla representerar olika världsdelar. Lissabon (Portugal), San Jose de Costa Rica, Guangzhou (Kina), Harare (Zimbabwe) och Kazan (Ryssland). Förutom dessa valdes Bluffton, Indiana (USA) till kassör.

Borgmästare Topbas betonade den kollegiala karaktär som ordförandeskapets team kommer att utgöra samt hans engagemang för en utvidgning av UCLG. Staden Rabat, huvudstaden i Marocko, valdes till värd för nästa världskongress år 2013.

Själva valen av både ordförande och stad för världskongressen 2013 genomfördes på ett för de flesta delegaterna förvånansvärt sätt. I stället för den förväntade omröstningen i plenum tillkännagav Paris borgmästare att valen var klara och läste upp resultatet. Detta val är en brytpunkt i UCLG:s historia när den västerländska dominansen i styrelsen upphör.

De olika regionerna gavs en möjlighet att presentera sina aktiviteter under det gångna året. Montreals borgmästare Gerald Tremblay representerade Nordamerika och framhöll i sitt anförande att det viktiga som hänt var miljöhuvudstadskonferensen i Stockholm och det samarbete som startats mellan olika städer i USA och Sverige. Samtidigt gav han eloge till Stockholm för sitt framgångsrika klimatarbete.

ECAD – European Cities Against Drugs

Sammanfattning

Organisationen ECAD bildades 1994 på initiativ av Stockholms stad som en reaktion mot de ökade krafterna för en legalisering av narkotika. ECAD finns idag i 28 medlemsländer och har 273 städer som medlemmar. Sätet är i Stockholm och ECAD:s ordförandepost innehas av Jim Corr från Cork, Irland.

Stadens medlemskap i organisationen innehas idag av kommunstyrelsen och ordinarie ledamot i styrelsen är socialborgarrådet.

ECAD:s 17:e borgmästarkonferens med styrelsemöte på Malta

ECAD:s borgmästarkonferens med styrelsemöte hölls den 22-25 september 2010 på ön Gozo, Malta. Staden representerades av Marie Ljungberg-Schött, heltidsarvoderad förtroendevald samt ersättare till socialborgarrådet i styrelsen. På konferensens deltog omkring 150 delegater från 66 städer från 17 länder.

Genom att aktivt delta på politisk nivå visar Stockholms stad att staden vill motverka en legalisering av narkotika och verka för utvecklingen av nya metoder i arbetet mot narkotika, för utvecklingen av vården för missbrukare, för offensiva förebyggande insatser samt och för ett ökat internationellt samarbete.

Konferensen hade ett flertal bra föredrag som gav en möjlighet att inhämta kunskap. Dels presentationer kring den senaste medicinska forskningen om missbruk men även av ett flertal städer om hur de arbetar med frågorna. ECAD som organisation har i dag ekonomiska problem med anledning av att ett stort antal medlemsstäder inte betalar sina medlemsavgifter. Inga städer har fram till nu blivit uteslutna. Sekretariatet i Stockholm har minskats med två personer för att försöka klara ECAD:s utgifter. Ordförande påtalade vid flera tillfällen upp att detta är en ohållbar situation.

Den 18:e borgmästare konferensen kommer att hållas i staden Varna, Bulgarien under våren 2011.

UCUE (Capitals of the European Union)

Sammanfattning

UCUE är en organisation där alla Europeiska unionens huvudstäder är medlemmar. Denna organisation startade i samband med bildandet av EU. Till årsmötet inbjuds medlemsorganisationens borgmästare samt, som observatörer, ansökarländernas huvudstäders borgmästare. Ordförandeskapet och temat byts varje år enligt en ej förutbestämd ordning.

Årsmötet förbereds av organisationens ”Standing Committee”. Stockholm stad representeras i ”Standing Committee” av stadsledningskontorets internationella enhet. Vid varje årsmöte beslutas om ett tema som skall diskuteras vid det nästkommande årsmötet.

Warszawa var ordförandestad under 2010 och därmed också värd för årsmötet.

UCUE:s årsmöte i Warszawa

Vid UCUEs 50:e årsmöte den 8 oktober 2010 i Warszawa representerades staden på tjänstemannanivå från internationella enheten, stadsledningskontoret, med anledning av valet. Nio av Europas huvudstäder deltog med politisk representation, varav en borgmästare (Luxemburg). Totalt deltog 20 städer.

Temat för konferensen var "Financing European Capital Cities Development Strategies in a Post Crisis Environment".

Under konferensen hölls ett flertal anföranden kring detta tema. Bland annat deltog den polska europaparlamentarikern Danuta Hübner (fd kommissionär med ansvar för regionfrågor) och talade om städers roll i EU:s regionalpolitik efter 2013.

Under eftermiddagen hölls sedan parallella seminarium där deltagande städer diskuterade sina erfarenheter av strategier och åtgärder för att dämpa finanskrisens påverkan samt hur man kan arbeta fram strategier inför kommande kriser. Som underlag för dess diskussioner låg den enkät som Warszawa hade sänt ut innan konferensen och som Stockholm svarat på genom stadsledningskontorets finansavdelning.

På årsmötet godkändes ekonomin som sammanställt av kassören i UCUE, Bryssel stad.

År 2011 kommer Vilnius att vara ordförande för UCUE. Tema är ännu inte bestämt. Helsingfors bad att få värdskapet för år 2012 för att samtidigt fira stadens 200-års jubileum, vilket bifölls.

C40

Sammanfattning

C40 är en sammanslutning av de megastäder (städer över 2 miljoner invånare) i världen som har antagit utmaningen att motverka klimatförändringarna. Stockholm har välkomnats som affilierad till organisationen på grund av stadens framstående miljöarbete och världsrykte inom klimatområdet och inom hållbar stadsutveckling, trots att Stockholm storleksmässigt inte omfattas av organisationens målgrupp. New Yorks borgmästare Michael Bloomberg är nuvarande ordförande för organisationen och C40 har ett nära samarbete med tidigare presidenten Bill Clintons stiftelse Clinton Climate Foundation.

Syftet med C40 är att fungera som en arena där stora städer i världen erbjuds möjlighet att utbyta erfarenheter och kunskaper kring miljöproblem. C40 bedöms hålla hög kvalitet både genom att det sammanför de största städerna i världen, men också p.g.a. sin koppling till Clintonstiftelsen. Vart annat år träffas nätverket på borgmästarnivå på dess kongresser. Däremellan anordnas en mängd aktiviteter för både politiker och experter i form av seminarier, workshops och mässor. London var värd för den första C40-kongressen i oktober 2005, den andra hölls i New York 2007 och den tredje hölls i maj 2009 i Seoul, Sydkorea. Dåvarande miljö- och trafikborgarrådet Ulla Hamilton medverkade vid båda kongresserna 2007 och 2009. 2011-års kongress hålls i Sao Paolo, Brasilien.

Engagemang under 2010

På grund av valår har Stockholm inte kunnat delta i någon stor utsträckning på politisk nivå vid C40:s seminarier och andra aktiviteter under 2010. Däremot deltog staden på tjänstemannanivå genom trafikkontoret vid C40 London Waste management workshop den 22-24 mars 2010.

Workshopen gav möjlighet att hämta hem bra kunskaper om avfallshantering i storstäder.

EU-arbete

EU-policy

Kommunstyrelsen har som mål att bevaka och öka medvetenheten om nya lagar och regler som styr den kommunala verksamheten. Det gäller även EU-initiativ som påverkar kommunen. Ungefär 60 % av det som tas upp i kommunala beslutsförsamlingar påverkas direkt eller indirekt av EU och därför är det viktigt att staden har kännedom om vad som händer på EU-nivå och har en beredskap för att påverka beslut och processer.

Under 2010 har staden i första hand framfört synpunkter till EU-nivån gemensamt med andra aktörer inom organisationer såsom EUROCITIES, Sveriges kommuner och landsting samt den regionala sammanslutningen Stockholmsregionens Europakommitté. Ett 20-tal yttranden har antagits under året och det har handlat om frågor som Europa 2020-strategin, EU:s långtidsbudget och sammanhållningspolitiken, EU:s kommande initiativ för smarta städer, EU:s färdplan för energi 2050, storstadstransporter med flera.

Under 2010 har en omfattande omorganisation av Stockholmsregionens Europakommitté skett och från och med 2011 har verksamheten efter önskemål från huvudmännen Stockholms stad, Stockholms läns landsting och Kommunförbundet Stockholms län styrts om till att fokusera än mer på EU-policyarbetet. I och med omorganisationen har en förändring av strukturen och ett namnbyte skett. Den nya föreningen Stockholmsregionens Europaförening verkar i Bryssel genom det av föreningen helägda aktiebolaget "Stockholmsregionens Europakontor AB" (på engelska "Stockholm Region EU Office"). De tidigare kontoren i St Petersburg och Warszawa har avvecklats under året.

EU-projekt

Stadsledningskontoret stödjer nämnder och bolag med EU- projekt, genom stöd i ansökningsförfarandet och under projektperioden. Vid större åtaganden utgår en avgift. Den externa EU finansieringen redovisas årsvis enligt beslut i kommunstyrelsen.

Den totala summan EU-stöd till stadens förvaltningar, stadsdelar och bolag under 2010 uppgick till 43 792 800 kronor. Detta kan jämföras med 2008 då totalt ca 15 miljoner i EU stöd betalades ut till stadens verksamheter. De förvaltningar som erhöll mest EU medel under föregående år var Socialförvaltningen, med 28 miljoner kronor, och Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, med 7 miljoner kronor fördelat på fem projekt. I slutet av 2010 beviljades därtill stadsledningskontoret, genom personalstrategiska avdelningen, 24 miljoner kronor från Europeiska Socialfonden (ESF) för att förebygga långtidssjukskrivningar och främja hälsosamma arbetsplatser i sex stadsdelar.

I verksamhetsplanen för stadsledningskontorets internationella enhet för 2010 ingick att kartlägga och genomlysas de EU finansierade projekt som påbörjades runt 2007, dvs. starten för den nuvarande programperioden för EU-programmen. Undersökningen genomfördes av USK AB, och syftet var att kartlägga omfattningen av stadens deltagande i EU projekt, samt effekten av dem. Totalt deltog 16 projekt i studien, som utfördes genom en webb-enkät och djupintervjuer.

Rapporten visar på ett flertal intressanta resultat. Flera av intervjupersonerna betonar vikten av att delta i EU-finansierade projekt med hänvisning till att projekten oftast är utvecklings-, omvärldsbevaknings- eller samverkansprojekt som är svåra att prioritera i den ordinarie verksamheten. Utan deltagande i dessa projekt skulle staden gå miste om viktig verksamhets- och kompetensutveckling. De mest konkreta effekterna av stadens deltagande i EU-projekt är kompetensutveckling, samverkan/nätverkande med andra aktörer och länder samt

omvärldsbevakning. Ur ett kompetensperspektiv, lyfts bl.a. fram att projekten bidrar till att skola en rad erfarna projektledare varvid man kan dra slutsatsen att projekten bör genomföras med stadsintern projektledning hellre än att köpa sådana tjänster på konsultbasis eller i alltför stor utsträckning projektanställa för endast detta ändamål. Undersökningen visar också att det finns en stark koppling mellan utvecklingsprojekten och Vision 2030, i synnerhet till temat om medborgarnas stad.

De svårigheter som lyfts fram är framförallt kraven på planering, uppföljning och ekonomisk administration. En särskild svårighet, med beröring till stadens egna organisation, är att stadens tids- och ekonomisystem inte alltid överensstämmer med de krav EU ställer vilket ofta innebär onödigt dubbelarbete. Det finns ett behov av en funktion med kompetens om EU-projektekonomi kopplad till stadens interna tids- och ekonomisystem dit projekten kan vända sig för råd, stöd och problemlösning.

Internationellt nätverk

Under hösten 2010 gav Stadsdirektören förvaltningschefer och chefer i utvalda bolag i uppdrag att utse kontaktpersoner för internationellt arbete inom sin verksamhet. Kontaktpersonernas främsta uppgift är att vara knutpunkten mellan den egna verksamheten och övriga staden vad gäller internationellt arbete och EU-arbete. Den centrala samordningen av det internationella arbetet underlättas genom att det finns en naturlig länk mellan SLK och det politiska engagemanget vad gäller internationellt arbete, och det som sker ute i verksamheterna.

Ambitionen med nätverket är att stötta, följa upp och inspirera till internationellt arbete. De första kontakterna inom nätverket har tagits och alla kontaktpersoner har fått informations och inspirationsmaterial för det internationella arbetet. Kontaktpersonerna och nätverket kommer att träffas fysiskt ett par gånger per år samt ha fortsatt bilateral dialog via olika kanaler.